

Latwefchu Amis.

55. gadagahjums.

Nr. 4.

Trefchdeenâ, 28. Janwar (9. Februar).

1876.

Redakteera adrefe: Pastor Sakranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspeditzja Westhorn f. (Meyber) grahamatu bohde Jelgawâ.

Rahditajs: No eekschsemehm. No abrfsemehm. Wisjaunakahs finas. Par brauffchanu ar pastesfirgeem. Wehders muhsu darba dewejs. Wislestibas nemeers. Utbildas. Sludinafchanas.

No eekschsemehm.

No Grohbinas pufes, 16. Janwar. Lihds Swaignes deenai pee mums bija zeeta seema ar pastahwigi stipru salu, bet bes sneega. Zaur fauso rudeni un pastahwigo salu daschâ weeta til leels uhdena truhkums usnahzis, ka werstehm pehz uhdena jabrauz. — Pee kahdas teefas muhsu apgabala diwi nahburgi nupat par to teefajahs, ka uhdens truhkuma deht kahds fainneeks sawam nahburgam nekauj uhdeni smelt no sawa dihka, kuram uhdens us beigahm eet. Zita weeta kahds uhdeni par naudu pahrdewis un nehmis 5 kap. f. par nehfi — to wehl nebijahm dsirdejusch! — Tagad, gohds Deewam, bahrgais sala laiks ir mitejees, un miglains laiks atmetees. — Daudseem ir kartuseli kaspchods fasaluschi. No wifahm pufehm dsirdam, ka ar lohpu ehdamo lohti knapi stahwoht. — Pagahjuschâ mehnesi ir blehdneeka rohkas uguni Gawe fues muischas schluhnim, kursch ar brangu rudsu labibu no 14 reeschahm bijis peebahsts, peelikuschas — blehdneekam esohht us pehdahm. — Dindsdurbê ir pa seemas swehtkeem leels bruhsis nodedsis; ari schê esohht flahde tapat ka Gawesne pehz tuhktoscheem rehkinajama. No Preekules nahk mums ta preeziga fina, ka tur tagad materijalu peewedoht preeksch jauna fohlas nama buhwes. Buhfchoht prahwa ehka un ruhme preeksch wairak ka 200 fohleneem aprehkinata. Us nama buhwi esohht fabeedrojuschees Preekules zeem. waldibas lungs barons v. Behr ar Meschneeku un Auderes zeem. dsimtkunpeem un pagasteem. Saweenota pagastu dwehsetu flaits sneedsotees pahri par 2000. Lihdschimiga fohlas ruhme esohht preeksch schi laika wajadfibahm par masu. Tai schehligais Deems teem lihds labu un wefeligu gaismas weetinu preeksch saweem behrnineem dabuht. — Trefkods esohht 28. Dezember p. g. teateris spehlehts un tahs lugas: „Zjigs Mosus“ un „Sulainis par dakteri“ israhditas. Wehlah bijis weefibas wakars. Schi wakara pahrejahs eenahfchanas esohht preeksch grahamatu krahtuwes Gramsdas draudsei nowehletas.

No Semites. Zeturta Atwentê, 21. Dezember israhdija pee mums tai jaunâ preeksch tam ustaisita sahle teateri. Ar schihs teatera sahles ustaisichanu un eerikti aischahja gandrihs wisa wakara. Ka jau pee tahda darba, kur nau nekahda pefspeeschana, ne-eet wis til ahtri ka to wehlahs un dohma. Gefahkumâ gan dauds to apfohlitaju, bet pehz mas to palih-

dsjetaju un deweju. Ka eefahkts darbs tomehr gataws tapis, par to wiswairak pubhejees muhsu presidente lihds ar ziteem teatera draugeem. Leelu palihdsibu ari muhsu zeem. dsimtskungs von Firds pee tam pasneedsis. Wusch atwehleja basnizas frohgus stedeles augschu par teatera sahli eetaisihht un dewa preeksch tam wairak nekâ schaku dehta. Teatera sahle ir glihta un prahwa, ta ka lihds 300 skatitajeem tur ehrtâ ruhme. Weeta preeksch teatera israhditajeem ir lohfschi eerikteta ar wajadfibahm durwihm un lohgeem un ar susleera fehdekli. Waram gan faziht, ka muhsu teatera sahle buhs weena no tahm jaukakahm un prahwakahm us semehm. — Ta tad nu teatera sahle bij gatawa un teatera israhditaji no wihrischku pufes bij drihs sadabuti, grubtahi nahzahs wajadfigohs feewischkus dabuht. Dauds no tam atraujahs, ziteem atkal wezaki nekauj. Tiko wareja no kaiminu pagasteem 3 feewischkus us tam peedabuht; zeturtahs weetu wajadseja wihrischim ispidiht. 21. Dezemberi israhdija tahs 2 lugas „Ohds“ un „Kohds“ un „Kurlais Krischus“. Wisi spehleja sawas lohmas it labi, ta ka skatitaji bij pilnâ meerâ. Skatitaju buhtu warejis gan ohtreis til dauds buht. Pahrleeku leela sala un flakta kamanu laika deht bij dauds no tam atrahmischees. Pehz teatera bij weefibas wakars, ko jauni laudis wiswairak ar danzofchanu bij jautri pawadijusch. Daschi lungi, kas Semite bij zeemotees, wehlejahs, lai israhdoht trefchâ seemas swehtku deenâ tahs paschas lugas. Schini reisâ bij ee-eeschanas maksa lohti lehta — 15 kap. no zilweka, tadeht ari zitu skatitaju netruhka, ta ka sahle bij it pilna. Pehz tam bij danzofchana. Tai paschâ deenâ ari Dukumâ Esersaln f. ar saweem spehletajeem teateri rahdijis. Muhsu kaiminds — Abawneeku Johmu mahjâs ari trefcho seemas swehtku daschi jauni laudis bij „Meitas puhru“ israhdijusch. Zeenigi lasitaji no tam nopratih, ka muhsu apgabala teatera israhdischanas beesi ween noteeht.

24. Dezember ap pulksten 5. wakara nodedsa Greetfchu Eglites fainneekam istaba. Uguns esohht no paweza skurstena zehlufees. No istabas gan wifas leetas isglahbuschi, bet us istabas augschu laba teefa seena sadegufi. Schogad pee knapa lohpu ehdamâ tas jo leels rohbs. No ta pahrleeku siipra sala, kas 3 nedelas no weetas pastahweja — ir muhsu pufê dauds rahzeni gan pagrabods, gan bedres, gan stirpâs fasaluschi. Sals esohht semê lihds 4 pehdi dsilu gahjis eekschâ.

Tai nakti no 7. us 8. Dezember issagts Dsiru Leijasfehthas fainneekam sirgs. Mai mehnesi winam sirgu no ganibahm nosaga un zits bij tai weeta atstahts. Schis nu atkal nosagts.

Tai nakti (no 21. us 22. Dezember Willahjas Wehschu krohd sineekam 2 sirgi issagti lihds ar wifu eejuhgumu un dehtu rateem us dsellu ashm. Bes tam wehl wescha un drehbes issagtas. Tai nakti no 6. us 7. Janwar Blihdenes skohl. sirg ar wifu eejuhgumu un rateem issagts. Skahde pee 200 rubl. Saglis rahdabs sinatajs bijis. Pehdas dsihtas us Leischmalas pusi. Tai nakti no 7. us 8. Janwar Maifules Ahses krohd sineekam sirg no skalla issagts, kamanas eejuhgts un aishrauktis. Kahds Jelgawas suhrmanis garam braukdam redsejis stedel uguni, kamehr eekschâ eegahjis un krohd sineeku uszehlis, sagti jau aishraukufchi. Gan dsinuufchees pakaf, bet nau tohs rohlâs dabujufchi.

Lihwbehreses „Dseefmu-krohnia“ noswineja 6. Janwar sawus dewitohs gada swehtkus. Gesehla ar to dseefmu:

- „Mihliba, kas radijusi
- „Man pehz sawas lihdsibas;
- „Mihliba, kas pestijusi,
- „Kritufchu aishrahibas, —
- „Tew atdohdohs sirnigi,
- „Tew peederu muhschigi.“

Kad fchi dseefma no jaukta kohra un wairakbalsigi bij no dseedata, tad dseedataju wadonis, skohlotajs Vogelmann k., ihâ runâ isskaidroja „Dseefmu-krohna“ no luhku un tam us preekschu wairak weenprahtibaes eeweheleja. Pehz tam wisi sapulzejuschees nodseedaja: „Deems swehti Keisaruru.“ ar musikas pawadischanu. Skohlotajs N. Peterson k. sapulzejuschohs jo tuwali eepasistinaja ar dseedafchanaswehrtibu un jaukeem augteem — pee tam tautas dseefmas leetadams. Skohlotajs Seewaldt k. jaukâ runâ dseedatajus luhkoja pawedinahst us daudsbalsigu dseedafchanu — tomehr weenbalsigu weenprahrtibu. Weidsoht skohlotajs R. Bertram k. tureja garaku runu, kura winsch isskaidroja, ka schinis laikos, kur katram brijws un daschads zelsch us attihstischonohs, esohst jo stipri eewehrojams sinafchanas skaidroht, prahthu stiprinahst un gohdigi isturetees. Par neweenprahrtibu til beeschi fuhdsedamees, lai til ne-atsauzam meedsibu. Tagad ari wairâ ne-esoht dseedafchanas beedribas ween tahs, kas kaudis attihsoht, tagad ja-eewehrojohst ari tahs semkohpju un zitas beedribas, kuras zaur sawu ruhpihu tapat gara un prahtha attihstibu paweizina. Pastarpahm dseedaja Lihwbehreses „Dseefmu-krohna“ jauktais un mihreefchu kohris. Wareja faziht, ka dseedataji pehdjâ laikâ ar dseedafchanu bij it stipri us preekschu gahjufchi, par to wadonam Vogelmann k. par wina ne-apnikufcheem puhlineem leelas pateizibas nahkabs. Kad wehl tē galâ atgahdinajahs us to mihstprahrtibu un laipnibu, kas scho dseedataju pulku lihds schim saturejis kohpâ, tad gan wini ar taisnibu sawus gada swehtkus ikreis eefahl un pabeids ar to dseefminu:

- „Mihliba, kas gahdajusi
- „Sawos wahrdos dsihwibu;
- „Mihliba, kas suhtijusi
- „Garu, preezinataju, —
- „Tew atdohdohs sirnigi,
- „Tew peederu muhschigi.“

— — — k.

No Sabiles. Kur tas mihligi dsirdeht un lasiht, ka nabaga lohpi pret bendes mohfahm idhp aishtahweti un apfargati un ka waldbibas ruhpiגי preeksch tam gahda, ka il deenas labfirdigi zilweki us to wairojahs! Un ne til ween tas,

bet ari to preeku mehâ lasam, ka bagatee tuhstoscheem naudas par peepalihdsibu pasneeds; lai par mehmeem lohpineem til sirfnigi gahdatu.

Kad es tã Latw. aw. Nr. 50 ar tahm sinahm par lohpu aifst. beedribas darbeem biju beidsis lasiht, tad es atduhrohs pee pahri wahrdeem, kas man leelas dohmas manâ galwinâ pamohdinaja. Tee wahrdi skaneja tã „No Sabiles nau nekahdu sinu“. Tadeht gribu zeen. augstu lohpu aiffargafsch. Beedribu luhgt, man par kaunu nenemt un zaur muhsu awisehm pasnoht, no kam juhs no Sabiles sinu gaideet. Zif man tas masais schihdu pilsehtinsch pasihstams (jau wairak kã 12 gadus), es wehl ne-esmu dsirdejis, nei ari redsejis kahdu tahdu schehlfirdigu zilweku, kas pee tahs minetahs beedribas peederetu. Preeksch gada laika atpakaf esmu gan eeksch muhsu Latw. aw. lasijis, ka 2 lohpu apfargataji schê ir, pee wahrda wini nebij peefaukti, bet no winu darbeem nau nei kas dsirdehts nei redsehts. Wareja deesgan breefmu wehl redseht, kã tee tschigani pa tahm swehtdeenahm til breefmigi sawus nabaga firdsinus munsture ar sawahm dsindschalahm; tã aridsan zetordeenas tais nedelas turgos un tã tas tē eet lihds wehlam wakaram. Un kã tad wehl muhsu schihdini ne-ismohza tohs lohpus! Nes tekus, aitas pee kahjahm, krauj weenu us ohtru blahki ratos, tã ka galwas pee riteneem trinabs, un kad winu schelters aitu kauj, tad winsch papreeksch tai dsihwai apaksch kalla to willu nopluz, few par labu un tad til kauj u. t. j. pr. Ari paschu brahlischi dsihwo lustigi pa schenkeem un nabaga firdsini stahw un falst lihds pusnakti pee staba peeseeti. Sirds pa muti kahp to redsoht. Kur tad nu ir tee 2 lohpu aiffargafchanas lohzeeki, kam schê wajadsetu buht? Waj nebuhs ta kahda misefchanahs? Jo to negribetu tizeht, ka tee 2 buhtu pee tahs galwas beedribas par lohpu aiffargatajeem peedewufchees, few gohdu mekledami un Sabilei it nemas nerahditu, ka wini ari grib gahdaht, ka beedribas swehtigs darbs tē tohp strahdahts.

U.....w.

Kahds Sabiles eedfihwotajs.

No Sajes. Schihis seemas niknais faltums, truhzibu pee uhdens un skahdi pee kartupeleem padarija. Dascham faimneekam ir pa diwi akas, bet tomehr jabrauz us upehm un dihkeem uhdeni mefleht. Kartupeki zitam gandrihs wisi issalufchi, tapat tee eeksch pagrabeem kã ari eeksch bedrehm. Seme esohst lihds 5 pehdas dsilumâ eefalufi. Kartupeleem us stahdamu laiku labs turgus gaidams. — S. mahju faimneeka tehws J. B. wezigs, bet wehl spirgts wihs buhdams arween pee wiseem darbeem bij lihdsstrahdneeks. Tã tad 23. Dezember wesels un preezigs brauja lihds ar ziteem us plawahm pehz seena; tur wezais tehws, beesu uswalku nometis dohdabs us kaudses, feenu welt semê; kahdus pahri klehpus nowehlfcham nahwes engels it peepeschi tam usfauzis, kã deesgan strahdahts, bij tur us seena kaudses no schihis pasfaules jafschirabs. Schi weza wihta negaidita nahwes stundina lai mums wiseem usfauktu, lai gatawi esam, jo nesinam to stundu, kad tas kungs muhs aizinahs sawâ preekschâ atbildu doht no muhsu nama tureschanas.

DI.

No D..... (Augfchsemê). Gribu pastahstihst par weenu notikumum weza gada beigâs muhsu G. krohgâ, kas jums istrahdihs, kahdi palaidneeki ari stark faimneekeem wehl atrohdahts. Minetajâ krohgâ kahdi 10 krohga brahlischi bij pehz sawas mohdes wifadi ispreezajufchees, tē us reis weenam R. pagasta faimneekam B. isfchahwahs waren gudra eedohma.

Winfch fazija: „Kurfch gribeet man makfahnt pa 5 rubli, no ta laufchohs 5 reises fitees.“ Krohdfineeks no Nawtali zilts atfauzabs: „Laidet mane, es wine fitife ar fim fitfnehm ar fprehdse galem, bet tu man gule bes kuftefanos, kad blaufe waj grohfifehs, tad 5 ruble paspehletas.“ B. fainneeks bij ar meeru, nofteepahs lepni par bufeti un krohdseneeks ar pilnu fwehku fahka fkaitiht. Guletajs bij gan wihrs ko wehrts, ne kufteht nekufteja, kaut gan fprahdse neprata johku. B. lungs nopurinajees prasija nu pehz teem 25 rubl., bet frohgeris fmeedamees atbildeja: „Tu jau man ese labe weze faimine, tu fini, ka tas tik bij pa fphafem.“ Gan nu B. gribeja frohgerim doht atpalak tohs 5 fiteenus, bet fchis nenehma ne 1 preti fazidams, ka winfch esohnt no „zitem laudem.“ Nu B. fuhds pee D. pagasta teefas un peeprafa fawus 25 rubl. E kur gohda prozefe! Palaidneekam palaidneeka alga. B.

No **Leel-Gezawas**. 3. Janwari kahda fainneeka dehls ifgahjis kartupelu bedri atrakt, bet nau wifu bedres aprinki nozirtis, bet tik pufi. Pascha fainneeka meita ar weenu kalponi ir tohs kartupelus grabufchas. Pufichi fmeedamees fazijufchi, kad tas gabals nu kritih, tad ari juhs buhfeet pagalam. Te gahschahs ari. Saimneeka meitai gan tik ween kahjas fasppeftas, bet kalpone pawifam nofista. Gan faskrehjufchi glahbt, bet bijis jau par wehlu. (Mahj. w.)

No **Kurfemes** augfchgala. Muhsu pagasta, kas atrohdahs ftarp teem diwi J. pilfchteem pee leela andeles zeta, fchini fwehtku laika eekrita leeliska kalponu derefchana. Dasch fainneeks kas uf fwehtkeem alu bij ifbruhwejis un fainneeze dauds riuku desu apgahdajufi, newareja wis, ka bij zerejis, pee desu blohdas un alus kannas fehbedams fwehtkus pawadiht, bet bij wifas trihs fwehtku deenas pa frohgeem japawada „meitas deredamam.“ Daschu wakarū kahdi trihs, fchetri frohgi apbrauza; un pahri pufmuhscha wihreem waijadseja gan wezo rufschu ka ari jauno pranufseju ar meitahm lihdsi laift, lai meitinas dohmatu, ka pee tahda fainneeka ir wehrts eet, ir pat par kahdu pahri rublu lehtak, tur buhs preeziga dshwe, jo kad pat fainneeks ir dantschu mihlotajs, tad drohfschi war zereht, ka festdeenas wakaros beesi ween dantschu klubas taps no tahda luftiga fainneeka isrihlotas. — Daschi atkal faimi pee few ranga peelabinaht atlaudami pufscheem ar meitahm zauras naktis kohpa delwereht; wehl ir tabdi fainneeki, kas paschi wakaros uguns fkalinu eedefinajufchi eet paskatitees, waj Mahrtinfch ar Dahrtri un Zehjis ar Annu deefgan mihligi wedahs. — Reis weenam no fcheem gohdajameem wihreem prasija, lamdeht tahdai negohdigai buhfschanai fawas mahjas leel notikt. Par atbildu dabuju, ja ta nedaritu, jeb dariht nekautu, tad buhtu bes faimes japaleekoht jo tagad ta jauna pafaule ftipri ween uf tahdu negohdigu preeku un lufi dohdotees. — — — Ta tad nu ta leeta teek no daudseem zeenita un eet auguma. — Gan dširdam, ka zitäs pufes kreetni waldineeki to wifu zitadi fawalda, bet pee mums brauz wehl pa teem pascheem dubleem. Pee mums ifkatru gadu lihdsi fchim fwehtä gowenu laika un klufa nedela kalpu tirmi tohp notureti*) un tad katru fwehtdeenu un fwehtku deen wakaros A. un B. frohgi pilni barifchneeku; ir pascha leela zetordeena un leela peekdeena der un dser, ta ka mute nefin ko runa, kahjas ar rohlahm nefin ko dara, ta zauras fwehtas naktis ka wehrfschi bauru un blaudami aplahrt daujahs, funi atkal tahdu trohlfni dširdeedami wifa kallä reij un gaudu; to dširdohnt un redsoht, křistigam zilwekam jadohma, ka Sodomas

breefmiba ir klast. Kaut jel nu reis pagasta waldifchanas fahktu to leetu dauds maf wehra nemt un tahdus kalpu tirmus kahrtigaki liktu notureht lai tahds grehls zaur fwehtdeenu gahnifchanu nenotiktu, jo muhsu daudfinahs attihstifchanas laiks to gan waretu gaidiht. Zeenijami tauteefchi! kamehr wehl dauds pufes ta noteek un ar fchihm muhsu dshwes pamatu leetahm, ar fwehtas deenas fwehtifchanu, ar namatehwu nomohdibu, ar jaunekku firds fchihstibu u. z. eet wehl tik behdigi, tamehr lai nelepjamees wis ar teem teizeeneem, ka wifa muhsu tauta tik redsami attihstahs, jo par dauds leels pulks tik eeksch negantas tumfibas fatihstahs.

Weens Augfchkurfemneeks.

No **Saldus** pufes. Wifu to nedetu no 14. lihdsi 20. Janwar ari pee mums gais bij ta peemiglojis, ka fchkitamees Englantē esohnt. Laika glahse grohfijahs ap O grahdu un kohki un kruhmi dahrsos un meschs bij tik beesi nofarmojufchi un apledojufchi, ka bij dšiki nokahrufchees un behdigi uf-luhkojami. Bezakee laudis ne-atminahs tik beesu nofarmofchanu peeredsejufchi. Jaunaki kohki bij ais ledus fwara flaidri pee semes noleekti, wihstoli un leepas un ziti, kas traufklati, ir ftipri aplaufiti, ari pee dahrsa kohkeem ir dauds fklahdes notizis.

Is **Rihgas** pilfchta kafes rufkeem redsam, ka pilfchta no fawahm muifchahm un semes gabaleem 1874. g. ir eenehmis 108 tuhft. rubtu; no pahrdohtham mahjahm rentes 7000 r., no pilfchta mescheem 19 1/2 tuhft. r. Idohfchanu preefsch pilfchtu muifchahm bij pee 30 tuhft. Dauds platschi, kas lihdsi fchim neko nenefa, ir ftipri ufkohyti; leeli grahwi ir wilkti: Vinku muifchä 3798 afis, Mas-Zumprawmuifchä 3400 a., Olainē 1200 a., un Berlawä 1000 afis. No mescha platscheem ir isdohtas uf renti 1991 puhru weetas. 1874. g. ir ar dšimtu mahju pahrdohfchanu ftipri uf preefschu gahjis, 38 mahjas ir pahrdohthas (ftarp tahm 31 apaksch Wilkenes par 86,506 rubl., uf tam pirzeji eemalfaja flaidra naudä 10,696 rubl.). Ta tad 1. Janwar 1875. g. bij pawifam pahrdohthas 66 mahjas. — Pilfchta no pilfchta platscheem gruntzines eenehma pee 46 tuhft. rubl., rentes no plawahm, dahrseem pee 20 tuhft., no spihkereem un bohdehm 47,000 r., tirmus naudas 15,000 rubl.

Widfemes muifchneeku konwents ir no 15. Janwar Rihgä kohpa.

Rihgä leelais munsturu plazis (Eiplanade) bij ta noledojis, ka tur brauza ar ragutinahm tapat ka par Daugawu.

No **Behterburgas** sino, ka esohnt jauna eerikte gaidama; prohti, ka tik kara spehka wifneeki nefhs to kofardes swaigfni uf zepures fchirma, pee wifseem ziteem frohna deenestneekem fchi kofarde buhfoht jafprausch pascha augfchä pee zepures dibena.

— Zelu ministerija dšird fpreescham par jaunu dšelfzetu ftarp teem pilfchteem Minskä, Schitomir un Berditschew, Schahda lihnija faiftitu kohpa tohs 4 leelus zektokfchnus Rijeja, Bresta, Bobrinfka un Dinaburga.

— Starp beidsamahs dohfschanas rekrufcheem ir bijufchi 3871 no augftalahm kahrtahm, kas fenak bij no deenesta fwabadi, apprezetu bij 64 tuhft., schiddu 4 tuhft.

Karkowä fchinis deenas weens zigaru fabrikants uf pasti fanehma weenu paku ar zigaru fpizehm, kas tam bij no ahrfemehm atnahkufchas. Wehl winfch nebij dabujis mahja (to paku attaisiht, te bij fchandaru wifneeks klast un prasija pehz tahs atnahkufchahs pakas. Ta tika attaisita un atrada, ka

*) Nebfchim, waj fchogad ees jaufaki, jeb tapat ka pa wezam.

spizēs bij rullifchōs eetihēts leels pulkē rakstu, usmufinataju us nemeeru, kas bij no dumpju mihtotajeeem pahr rohbeschu turp nosubtiti. Bet polizeja bij to jau pee laika usohdusi.

Pa wiſu Kreewu walſti Dezembera mehneſi bijuſchi 1466 uguns grehki, ta notikuſi ſlahde eet pahri par 2 miljoni rubl. Kalugas guberaā ween ir bijuſchi 104 ugunsgrēhki.

Samaras pilſehts bij nogudrojis ſchenku ſkaitu no 500 pamafinaht uf 28 un gribeja ſchohs jaunus trakteerus til ar ſawu ſinu iſdoht. Miniſterija redſeja pee tam leelu ſlahdi pee atziſes un ſtrihdei iſjelotees netika neweena patente iſdohta. Tā tad no jaunagada wakara wiſi ſchenki un wiħnufchi palika aiſſlehgti un war gan dohmahht, kas tahs par behdahm bij, kad tuhktofchi, kas eeraduſchi zeltees un apgult ar ſihwa lahſiti, nu palika dauds deenas ſauſā, kamehr leetu iſſchiktra un prohti tā, ka pilſehts lai pats ſpreeſch par to ſkaitu.

Arkangelā ſchini ſala laika ſkohlās dauds nedekas bij ſlehgta; tiklihds ſals ſneedsa 27 grahdus, tad ſilas ſlagas paſludinaja, ka beħni lai paleeħ mahjās.

No Turkeſtanās ſino, ka Kofanas walſti weens Pulat Begs uſbahſeēs Kofaneſcheem par waldineeku un uſwedina uf dumpi pret Kreeweem wiſas apfahrtejahs tautas. Kafaku pulki ir iſdalijuſchees uf wiſahm puſehm un nelaiſch iſ azihm, kas katrā puſē noteek.

Pohlōs, Bekuna pilſehta nupat mira wiħrs, kas bij 106 gadus wezs palizis, lihds pat mirſchanai wiſch bij pee pilna prahta un laba ſpeħka. Garee muħſchi paleeħ arweenu retaki, jaunibā toħp par dauds ſpeħki pateħreti.

No aħrſemehm.

No Rohmas rakſta, ka ar pahweſta weſelibu eimoht atkal gluſchi wahji. Neſen bijis wairak kā puſtundu pagihbis. Gan nu druſzin no tam atſpirdiſs, bet war driħs ta ſtundina pee-eet, kur ari wairē ne-uſmohſtahs.

Berline ſchogad, ja Deews dohs, peedſihwohs ſwehtkus, kahdi deewſin waj jau ir peeredſeti, prohti Bruħſchu firmais generalſeldmarſchals Wrangels warehs 15. Auguſt ſwehtihht 80 gadu amata ſwehtkus. 15. Auguſt 1796 wiſch, toreis 13 gadus wezs buhdams, eeſtahja dragunu pulkā par junkuri.

— Biſmarka deħlam, graſam Herbertam, neſen Mailantē gadijees eemihletees eeſch ſkaiſtas Italijas greſenes Taperni. Ubi jaunee efoht ſawās dohmās gan weenprahtigi, bet greſenes radi ir duħſchigi katoli un ſtahjoht tai leetai preti, ja Biſmarks nepaleeħ par katoli. Tas nu atkal newarehs notikt. Redſeħs, waj ne-atradihs weħl zitu zetu, kā faſtapt.

Kā dſirdams Montenegro ſtipri pohſchahs, ka war ar nemeerneekeem ſabeedrotees un pret Turkeem eet karā. To paſchu dſird iſ Serbijas. Buſareſtā ari wahħ kara ſpeħku lohpa. Tā tad nau briħnumē, ka nemeerneeki, uſ jaunu palihdſibu zeredami, negrib no meera deribas ne dſirdeht.

No Turku ſemeē. Uſ ta zeta no Naguſas lihds Trebinai Turki no 18. lihds 21. Janwarim ir dabujuſchi kautees ar nemeerneekeem un tikufchi ſtipri ſakauti. Wiſe tas zelſch tagad efoht nemeerneeku roħkās, tā ka Turki newar ne pa to telegrafa lihniju kahdas ſinas laiſt.

Maiſe no nemaltas labibas. Pehterburgā weens fabrikanē, Pimin wahrdā ir eeriktejis ſawadu maiſes zeptawu. Tee graudi toħp uħdeni uſmehrzeti un tad ar warenahm ſpeeſtahm ſamihziti, klaiſpōs ſadaliti un ihpaſchās kraħnēs zepti. Tas labums efoht ihpaſchi tas, ka tahda maiſe turahs wairak kā 2 nedekas, nepalikufi weza un zeeta. Ari leħtaki ta iſnahħ, jo malſchanas teeſa atkriht.

Kam gaditohs tagad driħſumā nobraukt uf Bairu ſemeē galwas pilſehtu, Minkeni, tas tur waretu redſeħt turenes botaniſkā dahriā leelu palma lohku (Fächerpalme) pilnōs ſeedōs ſtahwam. Tas ir, ziħ ſinu, tas wiſleelakais palma lohks Ēropā, jo ir 70 peħdas augſt. Wiņu ſtahdija profefors Martins toreis, kad dahriē tika eeriktehts.

Wiſjannafahs ſinas.

Rihgā tee ſantora fungi: J. G. Schepeler un Leffer un Co. ir banfrotē kriuſchi; peħz grahmatahm manta weħl gan uſſweħriu parahdus, bet ſchim briħſcham peħtruhzis ko malſahht.

Pehterburga. Kara miniſterijai bij ſinas nahkufchās, ka ſtarp teem 1874. gadā nodohsteem ſaldateem bij 3381 apprezeti, leela puſe no teem bij ſeewu un wairak beħru leelās behdās mahjā pametuſchi; tee paſchi bij ari tee weenigee deħli no amiruſcheem mezaķeem. Kaut nu gan miniſterija eeſlata peħz likuma par nederigu, apprezeteem doht ſawadas aſwabinuſchanas, jo zaur to daudiſi til neħlahjigi ſpeeſtohs uf prezeſchanu, tad tomehr eeħehrojoht, ka pirmā jaunā doħſchanā ir nodohiti tahdi, kas bij jau agrak prezeti, kara miniſterija ir panehli iħberuſi, ka wiſi tee, kas 1874. gadā nodohiti un bij prezeti un teem ir beħrni, toħp uf 1 gadu uf bileti atlaiſti un peħz ſchi 1. gada tiks preeſkaititi reſerwai. Tee prezeti weenigi deħli no 1874. g. doħſchanas, kam nau beħru, netohp wiſ reſerwas rullōs likti, bet war deht tam ſuplikus eeſubtiht, ko tad peħz eeſpeħjas eeħehrohs.

Sultanam nu ir tas kohpu padohma rakſis no leelwalſtihm nodohis un nu gaida wiņa atbildu prohti zaur rakſtu, jo wahrduſ, ar muti ween iſteiktus, ne-eeſlata par deeſgan pilnigeeem. S.

Par braukſchanu ar paſteſſirgeem. *)

Latw. awiſchu 47. nummurā i. g. ir kahds lohpinu aiſſtahwetajs, noiħehlodams paſteſſirgu likteni, iſteizis weħleſchanohs, lai iſſludinatu likumus par braukſchanu ar paſteſſirgeem. Šho weħleſchanohs labpraht iſpildidami mehē doħdam ſche mineto likumu 18. punkti, kura katrā ſtanziā apaſch glaħſes ir iſkahrēti un laſami:

„Zekineeki, Kroħna un paſchu dariſchanās, jawed: wafarā un pa leelzetu 1 ſtundā ne apaſch 10 werſtes, ſeemā un pa ſchoſeju 12, rudeni 8 werſt., waldibas kureeri (Feldjäger) un brauzeji ar kureeru ſirgeem til aħtri ziħ eeſpeħjamē.“

Saprohtams, ka mehrekis, peħz kura dſenahs lohpu aiſſtahweſchanas beedriba, tik tad warehs pilnigi tik panahktis, kad publika beedribai palihgā nahks. Tā labi darihs tas, kas redſeħs, ka paſtes puiſis atpakat braukdamē, ſirgus pee kroħga ſaldina un, nofowetu laiķu panahkt gribedams, tad atkal jo aħtri brauz, — ja pateiks tahdu neleetibu paſtes lungam.

Kurſemeē lohpu aiſſtahweſchanas beedribas preeſchneeziba.

Weħders muħſu darba dewejs.

Širdij ir tahda ſawadiba, ka ta war ſarantees un atkal iſpleħſtees. Peeſchklambarōs aſinis ſatek un ſalaſahs, ſirds iſpleħſdamees tahs eerauj paſchōs klambarōs un tad atkal ſarandamees tahs ar wiſu ſpeħku eepumpe eeſch tahm aſinē

*) Laikraħtu redakcijas teek miħti luħgta, lai tahs uſnemtū ſawās lapās neween ſcho, bet uf preeſchu ari zitu rakſtu no apaſchejas beedribas, ja kahds weenā jeb oħtrā lapā atroħnahs!

dsihflahm un eelfch plaufcheem, fur tahs ar gaisa flahbi fatil-damees disteleerejahs un tad istel pa malu malahm.

Sirdspulfstefchana nahk no tam, ka firds pehz tam, kad ta bijusi sarahwusees, pee isplehfschanahs peesitahs pee fruhfschu-feenas. Kad pee ohtra zilwela kruhtihm peeleeek aufi, tad lihds ar firdsifichanu war ari dsirdeht to firdspreekfchlamaru klapju krischanu un afineschlurkschleschanu.

Pee-augufcha zilwela firds pulst 70 reises weena minute, pee behrneem wairak reises, ari pee pee-augufcheem firds pulst ahtraki, kad tee zaur meefas puhlineem, garigu aisgrahbfschanu, waj drudfigu flimibu dabujufchi karstakas, nemeerigas afinis.

Dsihwibas pulstsenits (Puls), kas us rohkas fazena pulstina, pee kam dakters flimneekam rauga, un no teem siteeneem aprehkina, zil gruhtha flimneeka flimiba, stahw ar firdi weena fakara un pulst til pat ahtri ka firds, pehz tahs paschas taktes.

Ta tad katrs zilweks ir weens dsihws pulstsenis. Tee dauds un daschadi lohzeeki ir tee riteni, kas weens eelfch ohtra kerahs un weens ohtru kufina. Afins dsihflas ir tahs farkanas keh-des, kas well tohs swarus un firds tas perpendiculars, tas nerimfscha, kas pulsteni arween kufina eelfch weenada tiktaka.

Dakteri ir tee pulstena meisteri, kas weenu un ohtru ritentinu war fataisht, kad tas fur turahs, kerahs un atsperahs, bet tee tilai til ilgi war pulsteni daktereht, kamehr perpendiculars kufi, bet kad tas nerimfscha apstahjahs, tad ari tee no pulstena atstahjahs. Tad muhsu pehdiga stundina ir situsi; jo pawisam apgulufchu nerimfschu neweens dakters wairs newar eekufinaht.

Pateesi, pehz galwas, firds ir tas swarigakais no muhsu lohzeekteem, tapehz ari tai nereti peemehro pahrdabigas ihpafchibas, kas gan noteek tadeht, ka firds ir ta jannaka (bildiga fibme). Garigas leetas, ka wezi Lateini mehdsa faziht, firds ir ta camera ohseura, tas tumfsch kambarihth, eelfch kura wifas ahrypufe buhdamas leetas atspihd jeb speegelejahs. Zilweks, gribi tu fewi pasiht, tad skatees ar garigahm azihm sawa firds speegeli; tur tu eeraudisfi debesi waj elli.

Zeen. klausitaji, Zubs laikam dohmajeet, ka es pasaudejis sawas runa pawedeenu, eefahkdams par ehfschanu, muhsu darbadeweju, un aisslihdams pee firds pa afinu afinim. Bet kas nahk no firds, tas eet pee firds un zil tablu tad ir firds no mutes? Laha kumofa garscha, tani pascha azumirkli, kad tas aisrihts, eet pee firds, un firds zaur sawu nemitejamu pulstefchanu ari mums dohd darbu fazidama: „Strahdajeet kamehr wehl ir deena, jo wakars nahk, kad wairs strahdaht newarefeet!“

Pirmkahrt jums isstahstiju, ka ehfschana zilwekam preekfch tam ir wajadfiga, lai zaur to tas dabigs siltums eelfch wina taptu usturehts un:

Dhtskahrt, ka jau peemineju, zilwekam tadeht ja-ehd, lai tam taptu atdohti tee spehki, kuras tas azumirkli pasaude zaur dsihws darifchanahm.

Bariba, kas mums atdohd to patehretu auguma teefu, ka afinis, meefu un zihpslonus, ir ta, eelfch kuras atrohdamh muhsu kerpera buhwefchanas lihdsjekli, ka: fibrins (matekufatur), albumin's (pautbaltums), kaseins (seers) un lihme.

No fcheem lihdsjekteem jeb ehdeeneem zilwekam katra deena kahdas 9 lohth wajaga; jo iddeenas winam tikdaud nojuh no kerpera; tas flahbekka gruhfnis gais, jeb ka pehz lihdsibas faziju, ta beswainiga jumprawa, kas eelfch muhsu meefahm puhfcha to dsihwibas uguntiau, newar buht bes ehfschanas. Wina ehd weenadween tahs afinis, un kad jauna

bariba nenahktu klah, tad zilweks pats fewi ehstohs. Tad tauki pasustu, firds, leesa, afnas, zihpsloni fashluktu un pat fkrinjti un kauli pasaudetu sawu swaru, kamehr nahwe daritu galu.

Tahda wihse meh is deenas no tahs bauditas baribas weenu treschdalu isdwaschojam zaur plaufcheem; ohtru treschdalu isfwihstam zaur neereem un tad istezinam un treschu swaradaku islaischam zauri un ari isfwihstam zaur swedreem un zaur asarahm zc.

Kad nu zilweks grib, lai wina dsihwibas lampina ne-afdistu, tad tam buhs ehst un baudiht baribu, kas to ustura pee dsihwibas: Ehfschanas gribai neweens newar preti atturetees un zilwekam jagahda, lai bads to nefahktu wahrdstahht. Tam ja-ehd:

Weenkahrt flahpekka pilna bariba, ka pautbaltums, matekflis un seereklis, lai zaur to atkal sawu kerperi uschdinatu, ustaisitu.

Dhtskahrt tam jabauda flahpekka swabada bariba, ka stehrkeles, gumi, zukurs, wihnagars, tauki, lai zaur to usturetu meefas siltumu un dwaschofchanu.

Schahdas dsihwibas usturetaja baribas dalas atrohdamh eelfch wiseem muhsu ehdeeneem un dshreeneem, eelfch weena fchis un tas, eelfch ohtra zits kas, wairak jeb masak. Tah-lal stahstifchu, zil meefas fildifchanas un ustureschanas spehku ir eelfch muhsu deenifchlas baribas; tagad wehl runafchu kahdus wahrdus par ehdeeneem un ehfschanu wispahrigi.

Wifs, kas us schahs platas pasaules atrohdamh, pastahw, pehz kemiku lihdschinigas atrafchanas, no wairak ka 60 gruntsatureem, elementeem, no kureem it ihpafchi tschetri nem dalibu pee organiju kerperu ustaisifchanas un ustureschanas, tee ir: Slahpekklis, flahbekklis, uhdenafatur un ohglufatur. Schee tschetri elementi ar ziteem saweenodamees istaisa dauds saturns, kuras pehz organigu kerperu ustaisifchanas un ustureschanas war schkiri diwas klases. Pee pirmas klases peeder tee jau minete flahpekka pilni saturi: Albumins, fibrins, kaseins un lihme. Pee ohtras klases peeder tee flahpekka swabadi saturi: Stehrkeles, zukurs, tauki, gumi un wihnagars. Pirmminete muhsu kerperi audsina un ustura tam peenestdami sawus lihdsjektus. Pee ohtras klases peeskaititee dohd muhsu kerperim tohs wajadfigus (dwaschofchanas) lihdsjektus, kas ta fakohht til zaur kerperi eet zauri; jo wiau ohglu- un uhdenafatur ar dwaschos flahbeklafaturu fatildamees fadeg un tohp isdwaschohts, ka ohglufstahbe un uhdens.

Ka katram finams, mute usnem muhsu meefas baribu, sohbi to fakramta, mehle fazauz ar seekalahm, un tad ta zaur gakaarihli tohp norihtha lungi, kas pee pee-augufcha zilwela ir kahdas 12 zellas garumozaurmehra un kahdas 140 kwadrat-zellas eelfch wifa sawa apkahrteja platuma. Te nu jums waretu stahstiht dauds jaunus un leelas leetas, ka muhsu bariba lungi tohp gremota, tahs meefas usturetaja dalas no tahm nederigahm isfuhktas, tahs sawa weeta isbruhketas un winas atmetas, bet man wajadsetu bruhkeht tahdus wahrdus, kas smuki nestanetu un warbuht feeweefchu aufihm nepatiktu dsirdeht, tadeht es klufftim eefchu tam wifam garam. Laikam Semkohpibas awises mums isskaidrohs to wehdera gremofchanas darbu. Bet ko newaru klusu pezeest, to te ihsumä fazifchu: Tee no bauditas baribas, preekfch meefas ustureschanas derigi lihdsjekli tohp wehdera zaur schtelmoschanu un iskufchanu pahwehrti par afinim un usnemti eelfch ahderehm un

ahderes, zaur wisu meesu afinis rinki aplahrt wedsdamaš, latrà weetà zaur fawu plahnú ahdiu, zaurwihšdamaš latram loh-
zèllim jaunas auguma dalas peefawina un tohs speklus at-
dohd, kas tam suduſchi. Tà nu afinis ir ta dſihwibas ſula,
tahs ſchliſhtas meefaš, no kam latris lohžellis to dabu, kas
preekſch wina waljadſigš. Smadsenes panem to taukumu;
kauli to foſſoraſkaho kakti, ſkrimſti ſahls datas, zihpſloni
florkaliumu, wiſa meefa pautbaltumu un matekli, nagi,
mati, ahda un plehweš ragufaturu, kas ir no ſlahpeſka, ſlah-
bekka, ohgtu- un uhdenš fatura zehlees un tà joprohjam.

Diktahl nu par ehſchanu un winaš darifchanahm; tagad
tahlaſ runaſchu par paſcheem teem daſchadeem ehdeeneem,
wiſpahrigi un atkal ſihmedamaš it ihpaſchi uſ Latweeſcheem,
muſu ſemkoſhpeem.

Kad aziš metam uſ tahm ehdamahm leetahm wiſa paſaulē,
tah ar ihſeem wahrdeem waram ſajiht: Iſweens zilwekš ehd
ſcho un to, bet wiſi ehd wiſu ko; jo kas weenam reebjašs,
to ohtris ehd laiſidamees. Kemſim par prohwi gleemesi (Au-
ſter), un waldfchnepeš eekſchaš; kungi tohs ehd ar gahrdu
muti, ſemeem laudihm no tam nahſ wehmeens. Zuhlai un
wehſim Schihdš eet aplahrt ar leelu rinki un kriſtigeem laudihm
tee ir tee leelakee gahrđumi. Latweeſch behg no wardes, Fran-
zuſiš to ker rohkà un ehd. Taš nau neklaš, bet kad jumš teiktu,
ko wiſa paſaulē ehd, tad jumš ſchermeki cetu zaur kauleem.
Tagad tik runaſchu par to, ko ehd Latweeſchi.

Latweeſchi no tautu aprakſtneekem ir noſaukti par putre-
neekem, un laut gan taš wahrđš neſmuki ſkan, tad taſ pret
taiſnibu newar ſpahrditees; jo Latweeſchu leelaka bariba bij
un wehlir putra, ne weena pati, bet daudš. Latweeſchi ehd: Tau-
kuputra, peenaputru, ſlahbuputru, beesuputru, pabeesuputru,
ſchliſhtuputru, eejawputru, kohkuputru, miltaputru, putrainu-
putru, un kad meita ſaimneezei no rihta praſa, kahduchdeenu
buhs taiſiht, tad ta ſaka: Saimneež' kahdu putru ſchodeen
wahrifim? Saimneeze putrai wahrdu teildama wehl peeleeſ
klaht: „Uſleez nehſcha grahpi!“ Waj nu etnograſeem nau taiſ-
niba, kad tee Latweeſchuš ſauž par putreneekem? Kreewi un
Wahzi tahdu putru nepaſiſht, un it ihpaſchi ſlahba putra war-
buht pee Latweeſcheem ween buhs mohdē, Widſemē maſak,
Kurſemē wairak. Tà ta iſhta deewſemite ir ari ſlahbputraš ſeme.

ſlahbputra gan buhs iſzehluſees tanis laiſoš, kad lau-
diš bij uſ klaufbaš, kad pehž preekſchraſta darbeneekam
preekſch elpa uſ weenaš nedelaš waijadſeja doht lihđš 25 mah-
žinaš maiſeš, trihš mahžinaš aiſdara, (ſilkeš, gaſa jeb
ſweeſtš maiſihtš ar lupinatu peenu) un 18 ſtohpú putraš, beš
tahš putraš kruhſeš, ko tam wehl aiſneſa nedelaš widu, ſiltu
un ſaldu. Kà ſaprohtamaš tahdu putraš promijantu waija-
dſeja aiſtaiſiht ar peenu, jo darbineekam wiſu nedetu ta bij
ja-ehd aukſta, un tad ari neklaš neſlahdeja, kad putra ſaſlahba.
Peenaputra ari ſlahba ſmekeja it ihpaſchi uſ ſilkeš, un ta tad
warbuht ſlahbputra nahluſi mohdē.

Nabaga darbeneekem ari putra pataiſija ſlahbu dſihwi;
jo tee ſawuš wehderuš peelehjuſchi ſtaigaja pahr kunga lauku
plunkſchledami, kà winu ſlahbputraš ſarkana jeb muzina.
ſchi muzina ahtri ſaſchuka un maſ baribaš dalas eekſchà at-
ſahja, tadehl ari to ſlahbputraš laiſu darbeneeki bij ſemi wih-
rini ar leeleem wehdereem un maſ ſpehka. Zau behrnineem
bij jažeeſch tahda putrašſehrga, tee ſkraidija ar leelahm pu-
nehm, ka punkſchkeja ween. Ari ſaimneezei bij ſawa putraš-
keſa, kad ſaldatu mahjaš eekohrteleja un wina tam nolika
preekſchà putraſkauſinu. Saldatš tahdu putru nekad ne-eh-

diš, ſweeda kauſu pee malaš un praſija gaſu, ſweeſtu un zitu
baribu. Saimneezei nebij wairak neklaš kà putra, tadehl ſal-
datu no tahleenes eeraudſijuſi jaudrebeja un no ta paſlehpahš,
ſeemà ſalmuſchkuhni un waſara laukà, augoſchà labibà waj
ſchagaru ſtrehki un tur tupeja drebedama un raudadama.

Daſchi pee teem ſlahbeem laiſkeem dohmadami piktojaš uſ
kungeem, tee pee tam efoht bijuſchi wainigi. Bet ſtaš nau
taiſnigi ſpreeſtš.

ſche peewediſchu kahdu maſu prohwi, ka kungi ir tad
wehl ſawuš laudiš ſcheloja, kad tee wairš nebij winu ihpa-
ſchumš. — Preekſch kahdeem 15 gadeem graſš B. atnahja
ſawà muiſchà K., no karadeeneſta, kur taš bij deenejiš ſtarp
ulaneem. Muiſcha bij Kurſemē un paſtahweja no kahdahm 50
mahjahm. Diſponentes un wagareš muiſchu un pagafu tà
pahrwaldija, ka kungš neko nedabuja, bet tam wehl no ſawuš
lohneš waijadſeja muiſchu un laudiš uſtureht. Graſš bij leelš
un ſlaikš wihreš. Taš ar ſaweem laudihm gribedamaš eepaſih-
teeš jahja pa wiſahm mahjahm, lai tohs waretu dabuht re-
dſeht. Pehđigi graſš aiſjahja pee pagafu ſkohlota ja un tam
ſajija: „Mani laudiš man nemaš nepatiht; tee ir tahdi maſini
ar leeleem wehdereem. Waj juhš man newaretu teikt to
wainu?“ Uſ tam ſkohlmeiſterš atbild: „Ta waina ir, ka lau-
dihm grubti jaſtrahda un pee tam putra ween ja-ehd, kas
wehderu pataiſa leelu un augumam nedohd nekahdu ſpehku:
Beš tam behrneem un ganeem janeš darbeneekem uſ muiſchu
ehſt; tee leeluš putrašſpannuš neſ uſ galwaš, kas tohs ſa-
ſweeſch uſ ſemi un teem nekauž augt leeleem, laut tee ari
gribetu.“

„Waj tà!“ graſš eefaužjaš, „to launumu eš drihſ noſkape-
ſchu!“ ſajihtš un darihtš: Graſš lika muiſchà buhweht ehr-
bergi. Saimneeekem pehž kontrahtes preekſchraſta bij par
lehtu maſu kalpi jaſuhta uſ muiſchu ar maiſi un leetahm, bet
graſš tohs nehma muiſchà, dewa teem daudš wairak lohneš ne
kà ſaimneeekem bij atrehkinamaš un to darija, lai darbeneekem
nebuhtu jaſtrebž arween ſlahba putra un lai behrneem un ga-
neem nebuhtu janopuhlejjaš ar putraš neſchanu uſ muiſchu.
Taš labš kungš wehl dſihwo, lai Deewš meelo wina dreh-
feli! un preežajaš, ka nu wina laudiš, ta jauna audſe, nau
wairš maſi punduriſchi ar leeleem wehdereem, bet ir jau gari
ſtalti ſehni un ſlaikšaš meikſchaš.

(Uſ preekſchu wehl.)

Wihleſtibas nemeers.

1. Ko eš dohmaju un daru,
Wiſš man ſirdi gauſcham fremt,
It kà nelaiame ar waru
Gribet' manu ſirdi nemt.
2. Un taš eet tà deen' un nahti,
Beš nekahdu apſtahſchan',
Un wiſš mani grib' ar mahti
Gahſt eekſch leelu maitaſchan'.
3. Rihta agrumà, kad ſaule
ſawuš ſtaruš iſplata,
Gani gawile un aure,
Deewam gohdu iſſaka!
4. Wakarà, kad lakſtigalaš
ſawuš dſeeſmaš ſtani dſeed,
Tà ka wiſšaš malu malaš
Jauniba eekſch preekeem ſmeed.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tijiba, weena kristiba.

Rahditajs: Sinas. No Schwitenes. Preefch luteru palihdibas lahdes dah wanaš faenmas.

Sinas.

No **Veel-Wirzawas** draudses mums wehl weens rakstē peesuhthits, kas apraksta wina jauna gana un mahzitaja Bernewig kunga gohda pilnu sagaidishanu ar gohda wahrteem un transporanteem un dseedaschanu un tapat to jauku basniza eewefchanas deenu ohtra atwentes swehtdeenā. Bet kad jau to wifu pa datai esam reis peeminejuschi, tad lai peeteel atjaunojoh to leezibu par wifu to firsnibu, ar kahdu Wirzawneeki fawu agrako mahzitaju pawadijuschi un tagadejo jauno fawā widū apšweizinajuschi. Ari tahs faites starp draudsehm un wina ganeem seen un raifa weena angstaka rohka, nekā til tahs redsamas zilweku rohkas. Schi rohka lai tad leef fawu swehtibu ari us to jaunu faiti!

No **Widsemes** latw. **dseefmu** **grahmatas** ta jauna druka buhs schini wafarā gatawa; ta isgahjuschā gadā pee brakt. Busch f. isnahkusi druka bij til wainu pilna, ka bij wifa jamet pee malas. Tapeh; tad jasteids ar jaunu, derigu. Tas jaunais peelikums (33 dseefmas) ir jau tagad dabunams.

Pa wifahm **Wahzsemes** skohlahm deht daschadu sinu krahshanas tika nesen fashmehts, kahdas behrneem azis, mati u. t. pr. Sarehkinums skan, ka starp 760 tuhst. skohlas behrneem 224 tuhst. bij silas azis, 287 tuhst. pelekas, 255,000 bruhnas, 450 melnas, 3 farkanas un weenam 1 bruhna un ohtra sila azis. Mati bij dselteni pee 410,000, bruhni pee 313,000, melni 3700, farkani 192, balti 74. Schahdu fashmeschanu grib it 5 gadi isdaribt.

No **Derewas** (Nowgorodas gub.). Pascha basnizas gada eefahkumā muhsu draudse tika lohti apbehdinata un leelā nofkumshana pamesta. Muhsu tehws, muhsu dahrgs un mihlsch gans un mahzitajs S. Breesnysky, kas muhs 8 gadus til mihli un ustizigi apkohpis un daschadās eenaidneeku usmahshanas sweschumā fargajis, ir no mums schihrees us zitu weetu aiseedams. Zaur wina gabdashanu ari tee schurp atnahkuschi Latweefchi palika tē us dschw un tika no krohna tee 15 tuhst. rubl. naudas dohti u. t. pr. Sawā atwadishanahs runā winsch us mums fajija: Manā firdsmihla draudse, luhdseet Zuhš allaschin Deewu par mani un es luhgshu par Jums, darisim to, tad buhsim garā allasch faweenoti un tas schehligais Deews, kas mums lihds schim schehligi palihdsejis, ir turplikam muhsu luhgshanu paklaushs. Efeet pastahwigi pee muhsu mihlas ewang. luteru tijibas, ka tahs wiltiga praweefchu mahzibas wifas drihs isnihst. Gahdajeet nepeeksdami par fawu skohlu, tā ka ta mahziba us Deewa zekcem zaur Deewa wahrdeem it deenas jo stipraka paleef. Mihljeet to jaunu mahzitaju, kusch jums peh; Deewa prahta tike kuh-

tihst, ar to mihlestibu, ar kahdu mani efeet mihlejuschu un efeet paklausigi faween waditajeem, ka tee ar preeku pee jums strahda un ne ar nopuhshanam. Lai ta Kunga schehlastiba jums dohd Wina meerā dschwocht un labi klastees, lai Winsch juhs swehti ar wifadahm labahm dahwanahm, laizigahm ka garigahm, un es allasch waru preezigas sinas no jums dsirdeht. Lai tas Kungs manim un jums nowehl, ka jebshu scheitan schkirti buhsim, tatschu tur atkal fakstimees tai muhschigā tehwa namā, kur dauds dschwoklu, kur muhsu Kungs un Pestitajs mums to weetu fataisjis. Weidsoht ar swehtishanas wahrdeem atlaida. Ne weena draudses lohzeika azis nepalika afaras neritinajust; gan firmgalwi, gan wihri un fawas, ir pat behrnini bij aif dsitahm skumjahm aisgrahbti. — 2. Dezember bij muhsu mihla mahzitaja prohjam zeloshana zaur Ischudomas stanziju. Kaut gan ta ir 35 werstes tahlu, tomehr dauds draudses lohzeiki bij atbraukuschu, nebehdadami nei par tahlumu nei aukstumu, kas bij pee 26 grahdeem. Wehkreis wina waigu redsejuschi, wina mihlus wahrduš dsirdejuschi, un wina swehtishanu lihds nemandami, tee schihrahš wina un fewi Deewam pawehledami. J. D.

Rihgas Gertruhdes basnizas draudsei pirmo seemas swehtku deen tas preeks bijis dsirdeht atskanam fawu jauno ehrgelu balsis. Efoht atkal krahshans darba gabals no Rihgas ehrgelu meistera Martin f. Bet ehrgeles tikshoht us preefshu wehl tahlak isbuhwetās.

Ribinskā 7. Dezember eeswehtija jaunu luteru basnizu. Us scho swehtu darbu bij atbrauzis no Behterburgas generalsuperdents Frommann.

Preefch tahs jaunahs uniwersitetes, ko Siberija grib zelt, gan isredsehs Tomskas pilsehtu. Tapat dsid, ka Dmflā gribohht eetaisht jaunu gimnastiju, ta buhtu ta trescha Siberija.

Sweedru un **Norwegu** semē schihdu nau; til zaurbrauzoh tur reis kahdu schihdu dabuhn redseht. Tomehr tahs luteru draudses schinis semēs jau no fenakeem gadeem ka preefch paganu misiones, tā ari preefch **Zuhdu** misiones met jo dsidigi fawas mihlestibas artawas. Zaur testamentu dahwanahm un agrakeem krahjumeem tur labi leelas summas preefch Zuhdu misiones ir fakrahtas. Kad nu wineem pascheem nau schihdu, pee kureem misiones darbu strahdakt, tad tee dsirde-dami, ka muhsu Baltijas gubernās preefch tam ir leelš darba louks un tas darbs ari ir rohka nemts, fawas Zuhdu misiones dahwanas pa leelakai datai suhta schurp us Jelgawu. Tā tad schogad atkal no Norwegu semēs ir eemakfati 1088 rubl. un no Sweedru semēs 796 rubl. Muhsu paschu dahwanas pret tahm zeemina dahwanahm ir deefgan masas. No Kursemes draudsehm par isg. gadu bij eenahkuschi 533 rubl. un no Zgaunu s. draudsehm 435 rubl. Par to firnigu dalibas nemshanu pee muhsu darba gar Israeta behrneem Kursemes

mahzitaju sinode sawu brablu fweizinaschanu un pateiffchanohs ir aissuhtijufi teem tizibas beedreem Sweedru- un Norwegu semê.

Bruhſchu walſti tagad ir 100 ſkohlotaſu ſeminari, uſ katra war rehkinahſt pa 80 ſkohlenu, ta tad tur war 8000 ſkohlmeiſteri tiſt uſ ſawu amatu ſagatawoti. Seminara mahzibas laiks tur ir zaur zaurim 3 gadi.

Kreewu freilene Leipzigâ par ſtudentu. Daſchus gadus atpakat weens Kreewu jauneklîs eestahja Leipzigâs uniwerſitetê un ſtudeereja dabas gudribas ar tahdu uſzihtibu, ka ta reti peeredſama. Studenti augſti zeenija ſcho beedru, kura iſweſchanahs bij tohti ſmalſka. Profeſori ſee ekſama tam iſdewa to labako atſtahti. Pehz neziſt deenahm pee weena no teem profeſoreem eenahſt freilene un ſaka, ka wina newarohſt no Leipzigâs ſchirtees ſawu pateizibu profeſora kungam ne-iſteikufi. Profeſors newar iſpraſt, uſ lam tee wahrdi eel un tahlaſ praſidams dſird, ka ta ir tas patſ ſtudents, kaſ wiſus tohs gadus augſto ſkohlun apmellejis un tiſ labu ekſamu uſrahdijs. Wina bij apprezeta bijuſi kahdam wezigam Kreewu firſtam un kad tas miris un nekahdu mantibu ne-atſtahjis, tad wina uſdohmajufi ſtudeerecht un ta ſew muhſcha iſtiſſchanu gahdaht. Gſohſt no paſiſtamas Kreewu firſta familijas. Tahds ſeewiſchliſ apkauno dauds jauneklîs.

Rihgâs pilſehtaſ firſta Sumorowa gohda deenai par peemianu ir uſ Sumorowa wahrda eezehliſ jaunu amatneeku ſkohlun, un ſchâi ſkohlai nahkoſchds 10 gaddſ paſneegs ikgadus pa 1000 rubl.

Saldus ſkohlâs namâ 3. Janwar ſkohlotaſu konferenze notureta.

Bruhſchds tee uſ Berlines generalſinodes norunati preeſſchlikumi, kâ ewangelikſas baſnizas buhſchanâ Bruhſchds nogruntejama zaur tahm aprinku-, prowintzu- un generalſinodehm, ir no keiſara peenemti un parakſtiti un tiſk kâ baſnizas likumi ſpehta zelti. Kâ ſchis likums buhſ peefaiſtams pee ziteem walſſelikumeem laizigâs leetâs, par to warehs turpmâti landagi ſpreeſt.

Kuldigas gimnaſiju bij zaurgahjuſchi un tika 20. Dezember par gataweem atlaiſti 2 jauneklî, pa Jahneem bij atlaiſti 10, ta tad iſg. gadâ kohpâ 12.

Widſemê gudro, ka waretu wehl weenu jaunu gimnaſiju eetaiſht. Zaur muhſu Kunga un Keiſara ſchelaſtibu Widſemes riterſchafte ir eemantouſi weenu kapitali no 10 tuhſt. rubl. un to ta grib uſ weenu jaunu gimnaſiju iſleetaht. Lihds ſchim ſpreeda ta: Kad nu Rihgâ tahdas ſkohlâs ir, tâpat Lehrpatâ un Wilandê un ari Zehſis priwatgimnaſija atrohdahs, tad wiſlabak deretu **Walſkâ** gimnaſiju zelt. **Walſkas** pilſehtaſ ari ſinams tuhdaſ ir gataws no ſawas puſes leelu palihdſibu peefobliht, kad tiſ tur to ſkohlun taiſa. Bet kad apſwer to, ka tiſlihdſ **Walſkâ** buhſ gimnaſija, tad Zehſu ſkohlâ ilgi newarehs paſtahweht, tad jawehlahs, ka Zehſu „**Birkenruh**“ ſkohlâs plazis tiſtu labak nopirkts un tur ta jauna drohſchi paſtahwiga gimnaſija eetaiſta. Turpmâſ dſirdeſim ſklaidrak.

Warschawâ jau no 1837. gada paſtahw kurlmehmu un neredſigu ſkohlâ, kaſ ſawu darbu tiſ teizami wed, ka war drohſchi eet mehritees ar zitahm lahdam ſkohlâhm ahrſemês. Tagad tur ſkohlâ ir atrohdam 185 kurlmehmi un 39 neredſigi; ſkohlotaſu un zitu ſkohlai wajadſigu peekalpotaju ſklaitſ

tur ir tagad 60. Gada iſdohſchanas ſneedſa pee 33 tuhſtſochi rublu.

Behterburgâ. Miniſterijâ ſpreeſchoht par to, ka wiſâs laukſkohlâs ſtarp mahzamahm leetahm buhs uſ preeſſchu ari eewest mahzibu par dabas gudribahm.

Rihgâ pilſehta teefahm un walidibas nodalahm jauna gada darbâ ſtahjoht pehz weztehwu jauka eeraduma 7. Janwar tika Behtera baſnijâ deewakalpoſchana notureta. To **bauſli-bas ſprediki** tureja zeen. ſuperdenta lungs Mûller par 1. kohn. gr. 8. nod. 57. un 58. ſ. Al kaut ſchi muhſu weztehwu gudriba atbaſu atraſtu ari muhſu pa-audſê un ikweens to dſirdohſt juſtohs paſkubinahts ari ſawu amatu, ſawu darbu Deewa wahrda uſnemt! Kad dſirdam par tahdahm eeriktehm, kâ Rihgâ, jeb uſluhkojam, ka landagi un dauds ſwarigâs ſapulzes tohp ar Deewawahrdeem uſſahktas, tad mums atkal prahtâ ſchaujahs ta jautafchana, waj ari muhſu pagasta walidneeku un teefneſchu zehſchanas netiſtu derigali un ſwehtigali iſdaritas, kad tahm papreeſſchu eetu Deewa wahrdu pamahziſchana, nekâ kad uſ tahm pee krohgu un ſchenku galdeem ſataiſahs.

No **Behterburgâs.** Kaſ buhs dabujis azis pameſt muhſu ſweſchineeku ehrbegds un kohrteſds, jeb ſlimneeku namds, kur zil daſch ſlimneekſ weentulibâ tahlu no wiſeem ra-deem ſawas behdu deenas wada, jeb zeetumds, kur daſcha dwehſele zihnijahs no tumſibas uſ gairmu, kaſ buhs redſejis tahs leelâ pilſehtaſ neſkaitamas weetas, kur nabadſiba jeb kur kauna dſihwe mahjo, tas ſapratihſ, kahda ſwehtiba waretu dauds dwehſelehm atleht, kad kriſtigi brabli nolahptu taiſ alâs un tur teem grimuſcheem neſtu to mihligu ewangeliuma gairmu. Tapehz tad ari daudſeem buhs par preeku ta ſina, ka leels pulks Behterburgâs ewangel. draudſes lohzeeku ir uſ to ſabeedrojuſchees un tura tagad runas, kâ ſcho eelſchligâs miſiones darbu ari Behterburgâ uſnemt.

— Behterburgâs bagatais bankeeris, barons Stiegliz ir 1 milionu rublu uſ to dahwinajis, lai tiſtu weena jauna amatneeku ſkohlâ Behterburgâ zelta.

Winpus-Kaukaſijâ, Diſliſas pilſehtaſ 7. September i. g. luteru koloniju mahzitaji un draudſes wezakee ir noturejuſchi ſinodi, kur dauds draudſes wajadſibas runâ nemtas un ſapulzete uſ to weenojuſchees, kâ lihdselt. To paſchu ſwehtdeen ari tur ſwehtijufchi ta gada miſiones ſwehtikus preeſſch turenês ew. luteru koloniju draudſehm.

Preeſſch tahs ſchowafar noturamas **elementarſkohlotaſu ſapulzes** Behterburgâs gubernâ ir wiſeem dalibas nehmejeem uſdohſts, ka katraſ buhs uſ konferenzi lihds neſt weenu ſinu rakſtu, kâ iſgahjuſchâ gadâ ar ſkohlâs buhſchanu ir weizees un ihpaſchi par to ſawâs dohmas ſalikt, no kam gan tas zetahs, ka laudis ſawas behrnus neraida wehl kahrtigi ſkohlâ. Kad katra padohms buhs dſirdehts, tad ſapulze kohpâ grib par to ſpreeſt, kaſ wiſs buhtu darams, lai ſchi nekahrtiba tohp iſdeldeta un behrni wiſu ſawu laiku beſ atraufchangs ſkohlun bauda.

No **Kuldigas.** To 10. Janwar tika muhſu jauna pilſehta jeb kreisſkohlâ eefwehtita un atklahta. Uſ eefwehtifchânu bij dauds kungî no ſkohlâs walidibas eeluhgti. Papreeſſchu tureja runu pilſehtu eltermanis. opteekeris Grabe k., kaſ pateizibu iſſajija pilſehtu draudſehm, kaſ naudu preeſſch

flohlas demuschas, tad it ihpafchi Lehrpatas aprinka kuratora kungam, kas lihds til bij amata eestahjees, to tuhliht apstiprinajis. Wahzu mahzitajs Rader k. norahdija ar stipreem wahrdeem us to, ka mums ewangeliuma tizigeem nahlahs spehziggi par ffolahm gahdaht, ko jau pat Martin Lutters zeeti peefohdinajis, ka wina raksti pee Nihgas un zitu pilsehtu magistratelm israhda. Tadeht muhsu ffolahm sinams buhs tahdahm buht, kur deewabijaschana ir wifas gudribas eefahkums, tad muhsu behrneem zaur wifahm sinaschanahm un pasaules mahzibahm atlehks ihsta swehtiba. Tas besdeewigais walka to mahzibu, to ka daudskahrt redsam, sewim un sawam tuwakam til par samaitaschanu. Tad winsch to ffolhu eeswehtija par kristigu ffolhu ta trihsweeniga Deewa wahrda, nowehledams, lai Deewa scheplastiba walda, par ffolhas waldineekeem un usraugeem, par ffolhmeistereem, behrneem un winu wezakeem. Pehz tam runaja gimnasijas direktors Bauer k. isteikdams, ka winsch no firds preezajahs, ka nu atkal Kuldiga jauna ffolha eezelta, kas lohti bij wajadfiga un apfohlijahs (ta stahw apafsch wina ustrandischanas) zil spehdams par io ruhpetees un gahdaht. Tahlaki winsch peemineja, ka Kuldiga beidsamds gaddos wifa basnijas un ffolhas buhschana leeleem fohkeem us preekschu gahjusi. Beidsamo runu tureja inspektors Meder k. istahstidams, kahds mehks schai ffolh lai un ka tas panahkams un kahdas rektes tai dohtas. Kas to ffolhu isgahjuschi zauri, teem ir til 3 gadi kara deenesa jadeen, tad teem ir preekschrekte eestahtees pee teefahm kanzelejas deenesa, tapat Lehrpatas krohna ffolhotaju seminaru.

Ar to dseefmu: „Lai Deewu wisi lihds un teiz,“ eeswehtischanana tad beidsahs. — Pehz wisi eeluhgti weesi usdsehra muhsu kunga uu Keisara wesehlibas no firds wehledamees, lai Deews winu ilgi usfur un farga. Tad eltermanis Grabe k. usaizijnaja dsert us augsta kuratora kunga wesehlibahm, kas til laipnigi Kuldigas birgeru luhgschanu paklausijis un ffolhu drihs apstiprinajis. No zitahm wesehlibahm, kuras wehl usdsehra, peeminam til tahs us adwokata Adolphi kunga, kas jaunai ffolh lai no pilsehta ir iswehlehts un no augstas ffolhas waldischanas apstiprinahs par gohda kuratori. Winsch, pats Kuldigas birgeris buhdams, kas jau gadeem ne-apnizis par pilsehta plaulschanu un labklahschanu ruhpejees, par wifseem wairaf ir strahdajis un publejees pee ffolhas dibinaschanas, zelschanas un eerikteschanas. Par to winam japateizahs neween Wahzeescheem, bet tilpat ari Latweescheem, jo jau tagad no teem 60 ffolheneem laba teefa ir Latweeschu behrni. — Senal, kad kahds bij isgahjis zauri elementar ffolhu un nespehja jeb negribeja gimnasija eestahtees, tam nu bij mahziba jabeids jeb tahlumä kur kahda kreisffolha jamekle. Tagad tas nu paldeews Deewam wairs nau wajadfigs. Tee ffolhmeisteri, ka jau awisee senal sinoja, inspektors Meder k., kas gimnasijas preekschffolh la bij 8 gadus par preekschneeku, un ari ziturene zaur sawu Kreewu mahzibas grahamtu ir pasihstams. Winsch praht sawu amatu pareisi; behrni un wezaki winu lohti mihleja un zeenija. (Tagad winsch atkal ja un u Kreewu mahzibas grahamtu preeksch Latweescheem faraktijis, kas drihs tiks nodrukata). Dhtes ffolhmeistrs Kämerring k., kas jau wairaf ka 20 gadus Kuldiga strahdajis un daudseem furu un tahlu ka ismanigs un kreetns ffolhas strahdneeks ir pasihstams. Zaur mihlestibu un laipnibu winsch praht jaunektu firdis us

labu lohziht, un zaur kreetnu mahzibu winu prahtu apgaismoht. Wehs zeram, ka jauna ffolha plauktin plauks un tik pilsehtneekeem ka lauzineekeem buhs par swehtibu us behrnu behrneem.

No Schwitenes.

Kas aispehrnaja 1874. gada tai 16. Dezbr. muhsu ffolhas namu redseja un to atkal pehrn tai pascha deena usskatija, tas pee ta leelu sawadibu, tiklab isskata, ka leelumä, eeraudsija. Ihpafchi schi gada mineta deena tas lihahs swehtku drehbës tehrpees. Jau wistahl bij karogu pliwinaschanahs redsama, un tuwak peenahkuscham, tee us scho deenu taifiti, ar flujahm un karogeem puschfoti gohda wahrti ko eewehrojumu apstihmeja. Starp karogeem it sewischi weens, ar to wirsrafstu „Sengaleeschi“ wehribu us fowi greesa. Pirmoreis to Nihga pa wispahrigeem dseedaschanas swehtkeem redsejahm un tagad tas gan laikam atgahdinaja, ka schini nama schodeen ari Sengaleeschi sawas dseefmas skandinahs. Dahrga peemina, kura nopeetnu skatitaju dsilas dohmäs gremdeja. Gohda wahrtds stahweja sem apfweizinaschanas wahrdeem tee gada skaitli „1835—1875.“ Ko pehdejee skaitli apstihmeja, nebij katram sinams. Bet ko ahwpuse deesgan gaischi ne-isteiza, par to eekschä nahkuscheeem, tur tahs deenas dari-schanu eewehrodameem, bij pilniga sinaschana panahkama. Ap pulksten 1. pehz pusdeenas peebrauja pee puschfotahm durwim kareete, no kuras Schwitenes muishu ihpafschneeze, zeen. gresene Anrep Elmpt lihds ar winas jaunako dehlu un meitu, greseni Keyserling pee eenahkschanas ar dseefmu skanahm tika sagaiditi un fweizinati. Ari wisi sawulzejuschees no saweem sehdekeem pazehlahs un apfweizijnaja augstohs eenahzejus. Drihs pehz tam sawulzejahs wisi sanahkuschee leelaja ffolhas istaba. Schi wajadseja schihs swehtku deenas pirmajai dala fahktees, jo fini, zeen. lasitajs, ka Schwiteneeschi sawu ffolhas namu ar zeen. leelmahtes palihdsibu zaur peebuhwi paleelinaja un lihds ar to isdewigu laiku atrada, teefas ruhmes klahst peebuhweht, un schi deena bij preeksch eeswehtischanas iswehleta. Gelam par schihs deenas swehtkeem rakstu, grihu zeen. lasitajus ar Schwitenes ffolhas stahwofli un Schwiteneeschu fadsihwi ar winu leelkungeem eepasihstinaht. Preeksch pilneem 40 gadeem jau Schw. tagadejas gresenes mahte gribedama par sawa pagasta labklahschanu un prahta gaismu gahdaht, lika ffolhas namu buhweht, lohneja ffolhotaju, dewa preeksch ffolhas behrneem usturu un wifas zitas ffolhas wajadfibas. Pehz tam preeksch 17 gadeem, kad tas no nelaites leelm. zeltai ffolhas nams bij nowezejees, lika tagadeja zeen. gresene atkal jaunu ehku zelt un to tapat ka jau bij no winas nel. mahtes eeriktehts, kohpa un apgahdaja ar wifahm wajadfibahm. Tikai pee mahju pahrdohschanas 1865. g. kur faimneeki par mahju ihpafschneekeem tikdami pilnigi no muishas atschkirti Kuwa, zeen. leelmahte no ffolhas ustureschanas un ffolhotaja lohneschanas atfajijahs. Bet ka ihsta gaismas un sawa pagasta mihlotaja, ta nepeemirsa ffolhu, furu ta lihds tam til ruhpiigi bij kohpufi un katram mahju pizejam no usrehkinatas pirlschanas summas weenu simtu rublu atwilkä tai sinä, ka lai katra nowilkä simts rublu prazentes nahktu ffolh lai par labu. Kad nu Schwitenes pagastam 38 mahjas tai reisä tika pahrdohstas, tad zeen. leelmahte buhtu

fkohlu ar 3800 rubleem apdahwinajusi. Bet kas ar scho naudu jeb tahm prazentehm darams, kur un la isleetajams, nebij pirkfchanas kontraktas nekaz galigi nofazihis, kadeht ari minetais kapitalis lihds schim gadam palika ne-isleetahts. Saimneeki jau sahka dohmaht, ka tas us pasufchanu tilai virzejeem par labu no pirkfchanas summas atdsehists. Bet kad pehdejds gaddos zeen. gresene sawu dehlu zeen. grafa l. par pilnwari pahr Schwitenes muischahm cezehla, tas nekawejahs scha dahwinajuma labumus aistahweht. Gan eesahkoht fainneeki atfauzahs, ka wini pirkfchanas kontraktas winus us tam nenorahdoht, ka minete simts rubli teem buhtu pasneedsami jeb kalpinami skohlai par labu; tad tomeht us zeen. grafa l. isskaidroschanu un norahdischanu, ka tee no zeen. leelm. nei fina „skohlai par labu“ no pirkfchanas summas atrehkinati tikufchi, peekrita wisi weenprahitigi grafa l. dohmahan. Weidsiht zehla fainneeki grafa l. luhgschanu preeksha, waj schee newaretu scho simts rubl., par tureem teem tilai masas prazentes mafajamas un kapitalis paleel ne-usakams zaur tuhda eemafschchanu no 50 rublu isdeldeht. Zeen. leelk. aprehkinadams, ka zaur tam daudi skahdes nezektahs, scho wini luhgschanu peenehma un turklaht isfazija, ka zeen. leelm. no sawas puses scho famafajamo kapitalu ar 250 rub. pawairojoht. Lihds ar to wehl zeen. leelm. ewehrodama lihdschiniga skohlas nama ruhmes truhkumu, peefohlija pagastam preeksh skohlas nama peebuhwes wisu wajjadfigu materialu un amatneelus, pee lam sinams pagastam japeewed materials un jafuhda strahdneeki. Buhwesdarbs eesahlahs Aprila mehnesi un tika Nowemberi nobeigts. Tagadejais skohlas nams ar teefas ruhmi kohpa sneedsahs 19 asis garuma un spehi sawas dimi prahwas skohlas istabas 130—150 skohlenu usnemt. Kad Schwitenes pagasts ne wisai leels, tad dohmajams, ka skohleneem ruhmes truhkumi nebus zeescham. — Greesimees nu atpakal pee nama eeswehtifchanas. Behz nodseedatas dseemas „Es un mans nams“ kahpa zeen. Meschotnes mahzitajs Bank l. us katedera. Behz weena bihbeles rakstu pantina, kuru zeen. Banka l. us to deenu bij iswehlejees, tas isteiza jauka runa, ka daudsi gan turoht par nederigu, skohlu ar teefas namu kohpa buhweht, bet ka tas tomeht masahs pagastahs buhtu aibildinajams. Ne ar ween mums buhs us kreiso pusi skatitees. Skohla zilwezei nepeezeschama. — waldiba no Deewa eezelta. Sch skohla teel skohlenu deewbijaschanu audsinati un wini gars ar sinatibahm iskohpts, tur pret waldibu un teesu, teem peeangufschem buhs la deewbijigeem un tikumigeem kristigeem zilwekem parahditees. Zeen. runatajs tahlak peemineja, ka schodeen schihs skohlas 40 gadu pastahweschanas swehtki esohht, jo pee eenahlfchanas gan ikweens tohs gada skaitlus 1835—1875 apskatijis, kuri to nosihmejoht. Weidsiht zeen. Banka l. namu eeswehtija ta trihsweeniga Deewa wahrdä. Behz eeswehtifchanas wahrdeem dseedaja Austras Semgaleeschu wihru kohris to Dahw. ds. „Alleluja no Breitenbach.“ Tad kahpa Schwitenes pagasta wezaka is katedera un pateizahs wisa pagasta wahrdä zeen. leelmahtei par winahs mihlestibu pret sawu pagastu, ka ta til daudskahrtigi palihdsejusi pee scha nama buhwees. Ari wifseem fainneekem un ikweenam, kas pee schi darba puhlinus upurejuschi, winsch pateizibu isfazija. Tad runaja

sk. Rosenberg l. it ihpafchi us wezakeem, lai tee sawus behrinus, sawu dahrgako mantu, schurp raididami wina audsinaschanu nodohdami, ari winam pee schi jo gruhda darba tahdu pat ustizibu dahwatu la lihds schim. Peemineja ka ne-esohht deesgan issakams un faredsams, zil daudsi ari wezaki zaur tikumigu behru audsinaschanu warohht skohlas darbus weizinahht un gruhstumus weeglinahht. Weidsiht runaja Platones skohlotajs Rasdin l., israhdidams, ka kulturahs stahwoflis zaur skohlahm jo stipri pa-augstinahhts teel un lam ihsti pee skohlu weizinaschanas wajjadsetu peedalitees. Pirms walfstei, tad bannizai, skohlotajam un wezakeem. Zeen. runatajs tahlak runadams peemineja tohs, kas jau agraki pee schihs skohlas puhlejuschees, prohti nel. Meschotnes wahzitajs, prahwesta tehws Conradi, la schihs skohlas pahrluhks un nel. skohlotajs Rosenberg. Wianu puhlinu dsihwi augli wehl tagad ikweenam manami, tadeht pateiziba un falda dusa teem semsata maurina. Behz beigtas runas tika wehl weena dseesma ar us scho deenu fazeretu tekstu nodseedata. — Behz pabeigtas eeswehtifchanas bij Schw. fainneeki gohdamaltiti isrihkuschi, us kuru tee ari zeen. leelkungus un zeen. mahzitaju usluhda. Pee gohdamaltites tika no pagasta wezaka zeen. leelkungeem „augsta laime“ issaukta un ar putodamu schampameru pilditas glahses us zeen. leelmahtes weseleibahm tufschotas, pee lam no dseedataju kohra tschetrbalfigi atskaneja: „Augsta laime teem!“ Behz tam ari zeen. jaunais leelkungs ihsumä sawu schihs deenas preeku isfazija. Ar gohdamaltiti beidsahs pirma swehtku data un eesahlahs ohtra, — weefigs walaris, pee kura ari ahypagasneekem tika wehlehts dalibu nent. Pee jaukahm musikas skanahm atklahja zeen. grafa l. pirmais danzofschanu usfahdams, weefigo walaru. Nu eesahlahs danzofschana, bet pa brihscheem tika no Semgaleeschem ari jaukas dseesmas skandinatas, kas publikai scho walaru deesgan preezigupadarija. „Pateiziba un augsta laime!“ schim masajam Semgaleeschu pulzinom, kuresch nepeekudams dseedaschanas jaukumu joprohjam kohpj. Ari daschahs runas tika turetas. It nedohmajohht stundenis atgahdinaja, ka pahri pufnaktis un laiks schkirtees. Pateikdamees R. l. par weefibas wafara isrihkoschanu un laipuu usnemschanu, preezigi schkirramees ar to wehlefschanahs, atkal kahdu reis tahdu weefigu wafaru schini nama tauteschu pulzina jautri pawadiht. Sowahrdis.

Preeksh luteru palihdsibas lahdes ir Leepajas apr. komiteja zaur zeen. mahzitajeem eemafati: no Grohbinas dr. 20 rubl. 36 kap., no Ugahles dr. 5 rbl., no Aisputes dr. 6 r. 20 kap., no Muzawas dr. 9 r. 60 k., no Biltenes dr. par (1874 un 1875. g.) 11 r., no Rihzes dr. 25 r., no Kuldigas wahz. dr. 90 r., no Landses dr. 45 r., no Zihrawas dr. 13 rubl. (starp teem 2 rubl. preeksh luterem Siberija), no Wentspils dr. 54 rubl., no Kuldigas latw. dr. 25 r., no Gdohles dr. 24 r., no Saldus dr. 15 r., no Grohbinas dr. 7 r. 80 k., no Rindes dr. 25 r., no Strundas dr. 10 r., no Preekules dr. 21 r., no Puses dr. 21 r., no Galku dr. 7 r., no Seemel-Durbes dr. 25 r., no Leepajas latw. dr. 36 rbl. (starp teem 10 r. preeksh luterem Siberija.) R. Kienis,

no Leepajas apr. komitejas puses.

Latw. Awischu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

No jensures atwehlehts. Rihga, 22. Janwar 1876.

Drukahhts pee J. W. Steffenhagen un debla.